

Milí bratři, milé sestry,

víte, jak na mě působí výzvy k radosti? Někdo mi třeba řekne: *Co jsi tak smutný? Tak se trochu usměj!*, Může to v tu chvíli myslet sebelépe, ale ve mně tím rozehraje pocity naprosto protikladné k radosti. Vztek, který musím krotit.

Nucená radost. Prikázat někomu radost. Vždyť to je naprostý paradox! Radost buď přichází jakoby sama od sebe, anebo nepřichází vůbec. K radosti nemůžeme kolikrát donutit sami sebe... Tak jak by se to mohlo povést u našich bližních? Radost nelze naordinovat. Lékař ji nemůže předepsat – pokud tedy mluvíme o zdravé radosti a ne o té, která je vyvolána medikací, tedy léky.

To mě tedy zaráží na dnešní Pavlově pobídce: *Stále se radujte!* Nenutí nás tak trochu apoštol do radosti? A kdyby jen do radosti... On nám dokonce nařizuje ještě něco neuvěřitelnějšího: Stálou radost! Radost, která nemá vyprchat, pominout. Radost, která má zůstat v člověku napořád.

Jak si s tímto apoštolským příkazem poradíme, pokud z Pavla nechceme jedním šmahem udělat prvotřídního moralistu, který přikazuje nesplnitelné? Jak to vyložíme, aby Pavel nevypadal jako protivný optimista?

Musíme přemýšlet, co je vlastně pro Pavla radost. Jakou radost tu Pavel myslí? Pavel totiž zde rozhodně nemyslí radost, kterou máme většinou na mysli my. Zatímco my známe většinou tu časnou radost, on myslí na radost věčnou.

My si pod radostí vybavíme stavy, které jsou vyvolané nějakou událostí – tak například smíchem dítěte. Koho nechá chladným hlasitý smích dítěte? To přece přináší radost! Ano, ale vzápětí, když to samé dítě začne zlobit, nebo spadne na zem a rozpláče se, radost je pryč.

Někdo se raduje z výhry v hracích automatech, ale i ta přejde, až ten obnos vhodí zase zpět do mašiny. Jiný se raduje z dobrého obědu, ale za pár hodin ten dobrý pocit přebije hlad.

Někdo má radost z dobré známky ve škole, jiný z úspěchu v práci, ale víme dobře, že ani tato radost se neudrží kolikrát ani do druhého dne.

Radost – to je pro člověka v první řadě pocit, duševní stav, který je vyvolán vnějšími událostmi. Ovšem jakmile tyto události přejdou, pominou, přejde, pomine i ta naše radost z nich. Proto o tomto typu radosti mluvím jako o radosti časné, dočasné – nehezky řečeno: pomíjivé radosti.

O tento typ radosti, o tu časnou radost Pavlovi nejde. On myslí na věčnou radost.

Je to radost, která má svůj základ v něčem, co pomíjivé není, v něčem, co zůstává, přetrvává věky, v něčem, co se neztratí, nevyprchá, nepřejde, nezestárne, nezničí se.

Pavlovi jde o radost, která svou povahou nemůže být vyvolána člověkem a lidským dílem, ale jen Bohem a jeho činy.

Radost, která je ukotvena v příběhu Ježíše Krista, našeho Spasitele, v jeho příchodu mezi nás, v jeho ponížení, smrti i v jeho vyvýšení, vzkříšení a v jeho správně načasovaném druhém příchodu.

Tato radost pramení z vědomí, že Bůh v Kristu mě miluje, tak jako mě nemiluje nikdo jiný. Jsem pro něj tak cenný, že mě za žádných okolností nechce ztratit. Jak vážně to myslí, ukázal právě ve svém Synu. Nic mě nemůže od jeho lásky odtrhnout. Proto tato radost může doprovázet křesťana po celý život - i v těžkostech.

Ano, křesťan se smí radovat i v obtížných, kritických a krizových okamžicích svého života. A zde bych chtěl upozornit ještě na jednu věc: my často považujeme člověka za radostného jen tehdy, když na něm vidíme jisté projevy radosti.

Usmívá se – je to v pořádku, má z něčeho radost! Ale: mračí se – tak ho něco trápí.

Toto rozlišení možná platí o časné radosti, ale ne o té věčné radosti! Mnohokrát jsem zažil, že z lidí i přes jejich slzy, přes viditelný zármutek, vycházela radost. Nebyla znát na první pohled, ale byla tam přítomná.

Jednou si mě do nemocnice pozval jeden starší pán, katolík, který ležel několik týdnů na LDN. Tehdy mu právě zemřela manželka, se kterou žil 56 let. Přál si, abych s ním byl přesně v tu chvíli, kdy se jeho příbuzní loučí s jeho milovanou ženou v kostele, zatímco on se pohřbu nemůže zúčastnit.

Modlili jsme se spolu, četli z Písma, on plakal, ale ta hluboká radost, která je zakotvena v milostivém Bohu z něj stejně vyzařovala. Radost, která byla srovnatelná s důvěrou v Boží lásku, kterou mu i jeho ženě nikdo a nic nevezme.

Je zvrácené, když u křesťana, který prožívá něco tíživého, který se rmoutí, očekáváme, že se bude viditelně radovat. Je nezdravé, když po druhém chceme, aby zatlačil slzy, přestal smutnit a usmíval se. Ani Pán Ježíš nebyl tím, který má pořád na tváři úsměv a všechny neustále baví. Na druhou stranu se z něj vždy ta věčná, z Boha vycházející radost vycházela – i když se bál, i když se mračil, i když se hněval.

Zpět k původní otázce: Můžeme takovou radost přikázat? Má Pavel právo něco takového svým bratrům a sestrám nařizovat? Myslím, že jsme pochopili, že tak jako víra je dar Ducha svatého, stejně i věčná radost je Boží dar. Není z nás, ale přichází s Duchem svatým, uvelebujeme se v nás, zapouští v nás kořínky a prorůstá do nás.

Tedy Pavlovo: *Stále se radujte!*, znamená totéž co: *Nebráňte Duchu božímu ve vás tuto božskou radost zasévat! Nechte se touto radostí obdarovat, tak jako jste se nechali obdarovat vírou! Proste o ni, pokud se vám jí nedostává!*

S tím souvisí i druhý Pavlův příkaz: *Za všech okolností děkujte!* I tento výrok - možná ještě více než ten předešlý - podléhá mezi křesťany velikému nedorozumění. Nedorozumění, které je velmi nebezpečné. Možná jste se s tím už setkali.

Někteří totiž tento apoštolův výrok vykládají takto: Pavel tím prý myslí, že máme děkovat za všechno, co se nám v životě stane, za všechno co prožijeme, za každou událost, každou věc, která nás potká. Jak za to dobré, tak za to zlé. Znamená to děkovat Bohu jak za dobré, tak za špatné věci.

Děkovat Bohu za narození stejně jako za úmrtí dítěte. Děkovat Bohu stejně za lásku mezi lidmi, jako za nenávisť mezi nimi. Děkovat stejně za mír, dostatek jídla a vody, jako za válku a hladomor. Děkovat za chvíle, kdy se Kristu podobám, jako za to, že jsem Krista zradil.

Schválně jsem ty příklady vyhrotil – ale to jen proto, aby bylo jasné, že takové myšlení je apoštolu Pavlovi, a vůbec celému Písmu, naprosto cizí! Vždyť proč bychom potom měli Boha prosit: *Otče, zbav nás od zlého*. Vždyť bychom mu za to zlo mohli poděkovat!

Navíc je na první poslech zcela jasné, že to Pavel myslel jinak. ČEP překládá jeho pobídku: *Za všech okolností děkujte*. Tedy nikoli „za všechny okolnosti“. Nikoli za všechno, co vás potkává – ať dobré či zlé. Ale „za všech okolností“. V každé situaci.

To souzní s řeckým originálem. Apoštol tady doslova říká: *Ve všem vzdávejte dík!* V tom, v čem právě jste, vzdávejte Bohu dík. Ať vás někdo potěšil, nebo vás někdo zarmoutil... Ať jste přišli o práci, nebo jste naopak nějakou právě našli... Ať vás někdo okradl, nebo vás naopak někdo obohatil... Ať jste na vrcholu svých sil, nebo se plácáte v bahně... V tom všem děkujte!

Neděkujte Bohu za tyto rozdílné okolnosti. Děkujte Bohu za jeho příklon ke svému stvoření, ke každému člověku, ke mně samému – ať už prožíváte cokoli. Děkujte Bohu za jeho lásku, ve které se rozhodl dokončit to dobré, co se svým stvořením započal. Děkujte Bohu za to, že lidský hřích nemůže zvrátit jeho odvěké rozhodnutí pro spásu člověka, která se uskutečnila v Kristu Ježíši.

Nemůžeme přece děkovat za korupci v našem státě. Na tom přece není nic, za co bychom mohli Pánu Bohu vzdát dík. Děkujme Bohu ale za to, že v jeho blízkosti úplatkářství nemá místo. Že si nemůžeme koupit a zajistit jeho služby. Vždyť on nám všechno dává zadarmo.

Nebo: nemůžeme děkovat Bohu za úpadek církve, za neochotu mnohých křesťanů změnit svůj život a žít podle evangelia. Děkujme ale za to, že Bůh je Bohem zázraků – a že lze očekávat jeho příchod i do srdcí těch, kteří jeho milost berou automaticky, lacině a nic si nedělají z jeho vůle a přání.

Nemůžeme děkovat za to, že máme rakovinu. Ale děkujme za to, že Bůh nás provede i tímto údolím stínů – ať už to skončí jakkoli, on nám bude nablízku. A kdo ví? Třeba se z Boží vůle uzdravíme.

V každém případě však: děkujme! Děkujme Bohu, za všechno viditelné a prokazatelně dobré - v nás i v našich bližních a v našem okolí. Pavel byl mužem díků, mužem díkuvzdání. A víte, za co nejčastěji děkuje Bohu ve svých dopisech? Za své bratry a sestry, kteří žijí příkladným životem po vzoru našeho Pána Ježíše Krista. To je mu totiž viditelným důkazem Boží věrnosti a lásky ke člověku.

Jak říká v témže listu křesťanům v Tesalonice: *Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny a ustavičně na vás pamatujeme ve svých modlitbách; před Bohem a Otcem naším si připomínáme vaši činnou víru, usilovnou lásku a vytrvalou naději v našeho Pána Ježíše Krista. (1Te 1,2-3)*

Tam, kde se rozmáhá víra, naděje a láska – tam je na místě také křesťanova radost i jeho díkuvzdání.

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, pomáhej nám radovat se z tvého spasení a děkovat za tvou lásku vždy a všude. Amen.